

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 3P/40/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822201744
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Srogončíková
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2023:5822201744.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou JUDr. Monikou Kurjakovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Š. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v tomto konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky - X. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/XX, Y. a otca - V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXXX/XX, J. S. J. I., v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Otec V. A., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého Š. A., nar. XX.XX.XXXX sumou po 170 Eur mesačne, a to vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc dňom 08.09.2022.

II. Vo zvyšku súd návrh matky z a m i e t a.

III. Zameškané výživné za obdobie od 08.09.2022 do 30.09.2022 vo výške 22,84 Eur je otec V. A., nar. XX.XX.XXXX p o v i n n ý zaplatiť v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám matky maloletého dieťaťa.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 8.9.2022 matka maloletého žiadala, aby súd zaviazal otca maloletého k povinnosti platiť výživné na mal. Š. v sume po 170,- Eur mesačne, počnúc dňom 1.9.2022, čo odôvodňovala tým, že doteraz určené výživné na platenie ktorého bol otec posledne súdom zaviazaný v sume po 140,- Eur mesačne je nepostačujúce, nakoľko sa jej zvýšili výdavky na maloletého, keďže tento od 5.9.2022 nastúpil do 1. ročníka ZŠ v Y.. Ona je na rodičovskej dovolenke s ďalším mal. dieťaťom, ktoré pochádza z jej iného vzťahu, a ktoré mal. dieťa navštevuje špeciálnu MŠ v J., s týmto mal. dieťaťom je na rodičovskej dovolenke a poberá rod. príspevok a prídavky na deti spolu vo výške 443,80 Eur mesačne, čo predstavuje jej jediný príjem.

2. Otec s podaným návrhom matky na zvýšenie výživného nesúhlasil, tento uvádzal, že zvýšené výživné v sume po 170,- Eur nebude mať z čoho platiť, pretože mu zamestnávateľ znížil plat o 200,- Eur z dôvodu vojny na Ukrajine, keď všetko poplatí ostane mu na jedlo 150,- Eur mesačne, rovnako sa potrebuje stravovať a čisto obliekať, navrhovateľka netuší aký je život pre jedného človeka utiahnuť všetky náklady, ony sú dvaja a majú rodinu ale jemu nikto nepomôže, je odkázaný sám na seba (čl.10). Otec súdu ďalej zaslal rozpis výdavkov, spolu s potvrdením o jeho zdravotnom stave a dokladmi svedčiacimi o jeho výdavkoch (čl. 47-58).

3. Kolízny opatrovník v rámci svojich správ o pomeroch v rodine dieťaťa zo dňa 11.10.2022 (čl. 21) a 17.1.2023 (čl. 59) popisoval pomery v rodine mal. dieťaťa, kde zároveň uvádzal, že vykonal pohovor s oboma rodičmi maloletého, pričom otec maloletého sa mal vyjadriť že byva v 3-izbovom byte, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve a za ktorý uhrádza náklady na bývanie spolu s energiami v sume 163,- Eur mesačne, je zamestnaný v spol. E. H., kde pracuje na 3 zmeny, jeho príjem je cca 900,- Eur mesačne. S maloletým synom sa vôbec nestretáva pre dlhotrvajúce nezhody s matkou maloletého a jej rodinou, neposiela mu ani žiadne darčeky k sviatkom, ak by si chcel brávať syna k sebe musel by cestovať 300 km, čo je veľká vzdialenosť. Otec mal tiež pred kolíznym opatrovníkom uviesť, že si je vedomý, že náklady na maloletého rastú, tiež je ochotný na neho prispievať zvýšenou sumou po 170,- Eur mesačne tak ako žiadala matka maloletého, pričom od októbra 2022 platí aj výživné v takejto výške 170,- Eur, na pojednávaní plánuje uzavrieť rodičovskú dohodu. Kolízny opatrovník navrhoval návrhu matky na zvýšenie výživného vyhovieť, na ktorom stanovisku zotrval aj na nariadenom pojednávaní v rámci svojho vyjadrenia.

4. Súd v danej veci nariadil pojednávanie na deň 19.1.2023, ktoré vykonal za prítomnosti matka maloletého a kolízneho opatrovníka maloletého. Otec sa daného pojednávania nezúčastnil, tento mal doručenie predvolania riadne vykázané (čl. 16/2). Otec súdu dňa 5.1.2023 doručil doklady o svojich výdavkoch ako aj ich rozpis a zároveň aj lekársku správu vystavenú dňa z 3.1.2023 MUDr. Františkom Jarošom, všeobecným lekárom pre dospelých, v ktorej sa uvádza, že vzhľadom k aktuálnym zhoršeným zdravotným ťažkostiam a k rizikám z toho vyplývajúcim s možným dramatickým zhoršením zdravotného stavu pacient (otec maloletého) nie je zdravotne spôsobilý k účasti na plánovanom súdnom pojednávaní dňa 19.1.2023 (čl. 53). Z uvedenej správy nevyplýva, akými konkrétnymi zdravotnými ťažkosťami by mal otec trpieť, ktoré by boli spôsobilé zhoršiť jeho zdravotný stav v dôsledku cesty na súdne pojednávanie. Z uvedených dôvodov, nakoľko mal súd doručenie predvolania riadne vykázané a zároveň nemal relevantnými dôvodmi zo strany otca preukázaný dôvod jeho neúčasti na nariadenom súdnom pojednávaní, s poukazom na ustn. § 180 CSP rozhodol, že pojednávanie vykoná v prítomnosti otca maloletého.

5. Na nariadenom pojednávaní tak potom súd vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletého, výsluchom kolízneho opatrovníka, ako aj oboznámením sa s listinnými dokladmi predloženými oboma rodičmi mal. detí a obsahom ďalších listín nachádzajúcich sa v spise, pričom na rozhodol o veci tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, a to po zistení nižšie uvedeného skutkového a právneho stavu veci:

6. Z vykonaného dokazovania po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu tunajšieho súdu sp. zn. 4P/51/2018, osobitne s rozsudkom č.k. 4P/51/2018-185 z 18.6.2020 súd že naposledy o výživnom pre mal. Š. A. bolo rozhodované dňa 18.6.2020 vyššie uvedeným rozsudkom, ktorým bol otec mal. zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu mal. vo výške 140,- Eur mesačne k rukám matky mal.. V čase tohto rozhodovania súdu bolo mal. dieťa vo veku 6 rokov a navštevovalo predškolské zariadenie, otec sa s mal. synom nestretával, jeho príjem dosahoval sumu 900,- Eur mesačne v čistom, jeho výdavky pozostávali z platieb elektriny 22,- Eur, internet 11,90 Eur, Magio TV 13,94 Eur, nájomné 120 Eur, plyn 27 Eur, spotrebného úveru 98 Eur a hypotéky 244 Eur.

Matka maloletého v danej dobe bola na rodičovskej dovolenke s iným mal. synom, jej príjem pozostával z rod. príspevku a rod. prídavkov spolu v sume 262,06 Eur, spolu s priateľom a mal. deťmi žila v prenajatom byte za ktorý platila mesačne sumu 280 Eur, 30 Eur sporenie, 10 Eur internet, 30 Eur paušál na telefón. Výdavky na syna predstavovali náklady na škôlku, a to stravu 24,80 Eur mesačne a 12 Eur manipulačný poplatok, synove vystúpenia v škôlke mesačne v priemere 1,30 Eur, náklady syna na drogeriu 36,02 Eur, strava na syna doma 30 Eur a náklady na lieky, keďže syn od nástupu do škôlky býva často chorý v sume cca 40 Eur mesačne. Z listinných dokladov predložených matkou a z jej výpovede mal súd preukázané, že pokiaľ ide o súčasné pomery na strane matky a mal., tak mal. Š. je v súčasnosti vo veku 8 rokov, tento navštevuje prvý stupeň základnej školy, od 5.9.2022 je žiakom 1. ročníka ZŠ v Y., tento z dôvodu ľahšej duševnej zaostalosti, poruchy pozornosti a aktivity, ako aj zaostávania v rečovom vývine navštevuje klinického psychológa. Matka je s mladším synom stále na predĺženej rodičovskej dovolenke a jej príjem pozostáva z rod. prídavkov a rod. príspevku spolu v sume 443,80 Eur. Spolu s deťmi a priateľom žije v dvojizbovom byte v Tvrdošíne, ktorý byt je vo vlastníctve priateľa, za byt platí mesačný nájom 120 Eur, okrem toho splácajú hypotekárny úver 120,56 Eur a spotrebný úver 156 Eur. Úvery sú písané na priateľa a to z dôvodu, že ona mala predtým hypotekárny úver s exmanželom v Tatrabanke a keďže svietila ako dlžník na červeno tak jej ďalší úver

už dať nechceli, preto si úver na kúpu bytu vzal priateľ na ktorého je aj byt písaný. Matka platí elektrinu, byt, stravu v škôlke, internet, telefóny. Strava v škôlke pre mladšieho syna je cca 30 Eur mesačne a pre staršieho strava v škole do 10 Eur mesačne, keďže na neho platí do 0,33 Eur na deň. Syn je alergik, býva často chorý, má výdavky na lieky, okrem toho navštevuje s ním kardiologickú ambulanciu, alergológiu, psychologickú ambulanciu. Mesačné výdavky v jej rodine sú okrem vyššie uvedených splátok hypotekárneho a spotrebného úveru nasledovné: elektrina 39 Eur, strava 470 Eur, strava na mal. Š., na ktorého nedostáva daň. bonus 3 Eurá, na mal. S. 20 Eur cestové priateľa 50 Eur, cestovné mal. S. do J. 80 Eur, vedenie účtu 6 Eur, vedenie účtu priateľa 6 Eur, internet 9,99 Eur, telefón ona a priateľ 70 eur, drogéria 60 Eur, lieky pre deti 60 Eur, oblečenie a obuv pre deti 50 Eur, jej poistenie 33,50 Eur, ročne tiež zaplatí na poistení bytu sumu 44,28 Eur, na komunálny odpad 59,50 Eur, daň 15,36 Eur. Matka všetky vyššie uvedené príjmy ako aj výdavky na ktoré poukazovala aj zdokladovala, a to listinnými dokladmi z čl. 25-46, čl. 62. Z vyjadrenia matky tiež vyplynulo, že otec v 9/2022 zaplatil sumu 140 Eur, od 1.10.2022 však už platí výživné sume 170 Eur mesačne, preto chce aby týchto 170 Eur zaplatil od 01.09.2022, tak ako žiadala. Návrh na zvýšenie výživného podávala až 08.09.2022 preto lebo mladšieho syna mala chorého a tak sa jej nedalo podať návrh skôr. Šimon nastúpil do školy od 05.09.2022 do prvého ročníka.

Pokiaľ ide o súčasné pomery na strane otca maloletého z listinných dokladov zaslaných otcom bolo zistené, že otec spláca úver v v SLSP, a.s. v splátkach po 264,39 Eur, je zamestnaný v spol. E. N. X. N..V..Q.. so sídlom v Kočovciach od 11.11.2003 na dobu neurčitú, kde dosahuje príjem mesačne vo výške 1041,56 Eur v priemere. Ďalšie jeho výdavky v súvislosti s bývaním sú služby opráv 100,02 Eur, Fond opráv 23,17 Eur, rozhlas a TV 4,64 Eur, plyn 11 Eur, poistka majetku ročná 60,19 Eur, daň z nehnuteľností ročne 30,80 Eur, komunálny odpad ročne 35 Eur, telefón 79,12 Eur (čl. 49- 58). Otec uvádzal náklady na stravu mesačne 250 Eur (čl. 48).

7. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom a účinnom znení (ďalej len „Zákon o rodine“) (2) Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. Podľa ustanovenia § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

11. Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine (1) Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. (3) Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

12. Citované ustanovenie § 78 ods. 1 zákona o rodine predstavuje výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Nie je žiaduce a prípustné reparať právoplatné súdne rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch. Okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného, budú preto dôvodom na zmenu rozhodnutia len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi (R 3/1967).

13. Súd po vyhodnotení všetkých relevantných okolností prejednávanej veci dospel k záveru, že v danom prípade tak na strane mal. dieťaťa ako aj na strane povinného z výživného (a teda otca mal.) nastali okolnosti spôsobujúce zmenu pomerov, ktoré odôvodňujú zmenu výživného v jeho zvýšení v porovnaní s výživným ktoré bolo súdom posledne určené. U mal. dieťaťa ako dôvody na zmenu pomerov súd vzhliadol jednak skutočnosť, že toto je vekovo staršie o 2 roky ako posledne, ako aj skutočnosť, že od 5.9.2022 navštevuje 1. stupeň základnej školy, čo samo osebe aj v zmysle súdnej judikatúry je zmenou pomerov odôvodňujúcou zvýšenie výživného, keďže potreby maloletého v súvislosti s nástupom do školského režimu sa zmenili, tak v nákladoch matky na prípravu na vyučovanie v podobe potrebných školských pomôcok, ako aj v nákladoch na obohospodarujúci režim dieťaťa v súvislosti s touto školskou dochádzkou (oblečenie, prípadne výlety atď.). V danom prípade sa navyše jedná o mal. dieťa s hendikepom, s čím nepochybne súvisia zvýšené náklady matky súvisiace minimálne s potrebnou návštevou ošetrojúceho lekára. Zmena pomerov nastala aj u otca, a to pokiaľ ide o výšku jeho príjmu, keďže tento sa mu zvýšil na sumu 1041,56 Eur v porovnaní s posledným rozhodujúcim príjmom v sume 900 Eur. Mierne sa zvýšili aj náklady otca súvisiace s bývaním, ale uvedené zvýšenie nastalo celospoločensky vzhľadom na situáciu súvisiacu so zdražovaním a nárastom cien základných potravín či spotrebného tovaru v súčasnom období, ktoré zvýšenie tak nastalo aj na strane matky a mal. dieťaťa. Nakoľko tak mal súd preukázanú zmenu pomerov na strane mal. dieťaťa odôvodňujúcu zvýšenie výživného na strane jednej ako aj zmenu pomerov na strane povinného z výživného, v zmysle vyššie uvedeného, keď súd zároveň prihliadol na vývoj v podobe zvýšenia životných nákladov oboch strán výživné zvýšil tak ako to požadovala matka mal. dieťaťa na sumu 170 Eur mesačne od 8.9.2022, teda od podania návrhu matkou.

14. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine (1) Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. Vo zvyšnej časti, a teda pokiaľ matka požadovala zvýšiť výživné na sumu 170 Eur mesačne od 1.9.2022, teda pred podaním návrhu, súd návrh matky zamietol ako nedôvodný, keďže matka súdu nepreukázala okolnosti hodné osobitného zreteľa pre ktoré by bolo možné výživné zvýšiť pred podaním návrhu. Pokiaľ matka uvádzala, že tomu tak bolo z dôvodu, že mala chorého mladšieho syna, tak v tejto skutočnosti súd okolnosti hodné osobitného dôvodu nevzhliadol jednak z dôvodu, že matka súdu túto skutočnosť nezdokladovala, ako aj z dôvodu, že podľa názoru súdu matke nič nebránilo podať tento návrh pred nástupom maloletého Šimona do základnej školy, keďže jej argumentácia v zvýšení výživného spočívala práve v súvislosti s nástupom maloletého na vyšší stupeň jeho vzdelávania.

16. Keďže výživné bolo určené späťne, od podania návrhu do vyhlásenia rozsudku vzniklo otcovi zameškané výživné v celkovej sume 22,84 Eur ako bolo určené výrokom III. rozsudku. Otec mal podľa predchádzajúcej úpravy platiť výživné na maloletého 140 Eur mesačne, vyhlásením rozsudku aj späťne, a teda od 8.9.2022 v sume 170 Eur mesačne. Otec v mesiaci 9/2022 zaplatil sumu 140,-Eur, avšak za ostatné mesiace podľa vyjadrenia matky už platiť výživné v sume po 170,- Eur. Z uvedených dôvodov tak otcovi vzniklo zameškané výživné ako rozdiel medzi tým výživným na ktoré bol otec pôvodne zaviazaný pred vyhlásením rozsudku a po jeho vyhlásení ku dňu jeho vyhlásenia.

17. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V danom prípade súd nemal za to, žeby boli splnené podmienky ustanovené v ust. § 55 Civilného mimosporového poriadku, a teda, žeby bolo možné priznať náhradu trov konania aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1,2 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania - § 364 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania - § 365 ods. 1 až 3 CSP.

Toto rozhodnutie je v časti o výživnom vykonateľné doručením (§ 44 Civilného mimosporového poriadku).

Podľa § 376 Civilného mimosporového poriadku, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku, ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) príkazom pohľadávky
- c) predajom hnuteľných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.